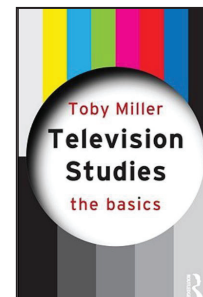

MILLER, T. *Television Studies. The Basics*. Londres: Routledge, 2010, 254 p.
ISBN: 978-0-415-77424-6.

PER CONCEPCIÓN CASCAJOSA

Professora ajudant en el Departament de Periodisme i Comunicació Audiovisual
de la Universidad Carlos III de Madrid

Els estudis televisius: la consolidació d'una disciplina acadèmica

El 1974 Raymond Williams va publicar *Television, Technology and Cultural Form*, la influència de la qual encara es fa sentir avui en els estudis de comunicació a escala internacional i amb la qual es van establir els fonaments per al tractament acadèmic de la televisió. Gairebé quatre dècades més tard, la disciplina dels anomenats *Television Studies*, que podem traduir al català com *estudis televisius*, es troba en plena expansió en l'àmbit anglosaxó de la mà d'una profusió de cursos, graus i postgraus, necessitats tots d'obres introductòries a un marc teòric tan fèrtil com de vegades difús. És en aquesta categoria on s'enquadra l'obra de Toby Miller *Television Studies. The Basics*. Es tracta de l'última incorporació a una llista de manuals introductoris no molt extensa, però que ja compta amb algunes obres destacades com ara *Critical Ideas in Television Studies* (Corner 1999), *Television Studies: The Key Concepts* (Casey et al. 2002 i 2007), *An Introduction to Television Studies* (Bignell 2004 i 2008) i *Tele-Visions: An Introduction to Studying Television* (Creeber 2006). Sense comptar amb obres de caràcter més especialitzat o antologies de textos acadèmics sobre la matèria, es pot constatar que en tot just deu anys el treball teòric respecte del mitjà televisiu ha crescut d'una manera substancial. Però, precisament per això, ja no cal celebrar cada nova publicació que contribueixi a expandir la disciplina fins haver avaluat els seus mèrits reals per avançar en l'estat de la qüestió.

Toby Miller és un acadèmic d'una trajectòria singular, amb una formació interdisciplinària en història, ciència política, filosofia i comunicació. Britànic de naixement, va desenvolupar la primera etapa de la seva carrera docent a Austràlia, abans que es traslladés en la dècada dels noranta als Estats Units, on actualment és catedràtic i director del Departament de Media and Cultural Studies de la Universitat de Califòrnia a Riverside. Miller ja havia estat l'editor el 2002 d'una de les obres de referència més destacades de l'especialitat, la publicació del British Film Institute *Television Studies*, i la seva nova publicació neix

com a manual de l'assignatura que, amb el nom d'*Introduction to Television Studies*, ha impartit a la Universitat de Califòrnia durant aquests darrers anys. *Television Studies: The Basics* dedica els seus primers capítols als quatre eixos fonamentals de la disciplina: la història dels estudis televisius com a discurs crític, la tecnologia i les institucions televisives, el gènere com a base que articula el contingut televisiu i els mètodes per conèixer i per interpretar l'audiència televisiva. La vocació didàctica de l'obra està perfilada clarament: Miller és sintètic en les seves explicacions, hi abunden els exemples i les taules i cada capítol es tanca amb una bibliografia específica i diverses preguntes per reflexionar sobre les qüestions tractades.

No obstant això, si això fos tot el que *Television Studies: The Basics* ha d'aportar, els seus mèrits principals no passarien de ser que està escrit de forma amena i compta amb una estructura de llibre de butxaca assequible econòmicament i intel·lectualment. En l'obra hi ha una inquietud subjacent a la qual els estudiosos dels anomenats *mitjans tradicionals* no poden romandre aliens: mentre alguns encara estan en procés de constituir-se en un objecte d'estudi amb legitimació acadèmica, ja circula la idea que els seus dies poden estar comptats a causa de l'auge de les noves tecnologies. Miller demostra amb dades que això, almenys en el moment actual i respecte de la televisió, no deixa de ser un exercici d'elucubració prematur. Però no és tan difícil qüestionar que els estudis televisius es troben en una situació complicada. En el primer capítol de *Television Studies: The Basics*, l'autor planteja l'existència dels estudis televisius 1.0 i dels estudis televisius 2.0. Els primers (pàg. 26-28) van centrar la seva atenció en els efectes de la televisió en la vida dels ciutadans i en les polítiques desenvolupades entorn del mitjà pels poders públics i el capital privat. Però per als segons (pàg. 28-30), l'omnipotència de l'aparell és substituïda per la de l'audiència, amb el consum com a motiu central de reflexió i, sovint, de celebració. En el cinquè i darrer capítol del llibre, Miller transcendeix el panorama instructiu del passat que ha realitzat fins a aquest moment i s'endinsa, amb un interès reflexiu més que no pas didàctic, en el camí que

albira en un context en mutació perpètua: els estudis televisius 3.0. Per a això, els investigadors haurien d'apostar per una interdisciplinarietat més àmplia que la mera idea d'utilitzar marcs teòrics assentats en diferents àmbits. Cal crear grups de treball en què es combinin les diferents nacionalitats i idiomes i alhora cal atrevir-se a aplicar els mètodes ja coneguts a objectes nous. Però, sobretot, els estudis televisius 3.0 exigeixen de la investigació una contextualització radical que tingui en compte les circumstàncies en les quals el text televisiu es produeix, circula i es consumeix. Només així es podrà entendre que la vida d'un text televisiu és un conducte a través de l'espai i el temps en reconfiguració contínua per les institucions, els discursos i les pràctiques de distribució i de recepció (p. 148). Institucions, text i recepció ja no es poden entendre ni estudiar com a esferes separades sota l'excusa del rigor metodològic: el discurs de les notícies depèn tant dels vaivens de la geopolítica com de les rutines de treball de les grans cadenes.

Finalment, l'obra de Toby Miller mereix que sigui destacada perquè desenvolupa un panorama de la teoria sobre la televisió d'abast global, no només en el contingut, sinó també en la pràctica. És ben notòria la dificultat dels acadèmics anglosaxons a fer anar bibliografia en llengües altres que l'anglès, la qual cosa a la pràctica suposa que romanen aliens a una part destacada de la bibliografia acadèmica internacional. I en el context dels mitjans de comunicació social, això és una part força substancial que obvia les aportacions recents realitzades a l'Amèrica Llatina. Miller enriqueix el seu text amb les aportacions de la nova generació de teòrics de la qual formen part el brasiler César Bolaño (2000) o els argentins Luis Albornoz (2000) i Mirta Varela (2005), però també la italiana Milly Buonanno (1994). La preeminència del que és local a les obres dels investigadors dedicats a analitzar el mitjà i a la televisió mateixa pot explicar que pràcticament cap obra clau dels estudis televisius hagi estat traduïda al castellà. Seria desitjable que *Television Studies: The Basics*, que tot i que es presenta com un manual realitza aportacions teòriques pròpies d'importància considerable, corregués millor sort, per a alleugeriment dels docents que se senten identificats amb una disciplina com els estudis televisius, que en castellà està mancada de molts dels seus textos fonamentals.

Referències

- ALBORNOZ, L. (ed.) *Al fin solos: la nueva televisión del Mercosur*. Buenos Aires: CICCUS / La Crujía, 2000.
- BIGNELL, J. *An Introduction to Television Studies*. Londres/Nova York: Routledge, 2004 (primera edició) / 2008 (segona edició). ISBN: 0415261139.
- BOLAÑO, C. *Industria cultural. Informação e capitalismo*. São Paulo: Hucitec, 2000. ISBN: 9788527105255.
- BUONANNO, M. *Narrami o diva: Studi sull'immaginario televisivo*. Nàpols: Liguori, 1994. ISBN: 8820723778.
- CASEY, B.; CASEY, N.; CALVERT B.; FRENCH, L.; LEWIS, J. *Television Studies: The Key Concepts*. Londres/Nova York: Routledge, 2002 (primera edició) / 2008 (segona edició). ISBN: 0415371503.
- CORNER, J. *Critical Ideas in Television Studies*. Oxford: Oxford University Press, 1999. ISBN: 0198742207.
- CREEBER, G. *Tele-Visions: An Introduction to Studying Television*. Londres: British Film Institute, 2006. ISBN: 9781844570867.
- MILLER, T. (ed.) *Television Studies*. Londres: British Film Institute, 2002. ISBN: 0851708951.
- VARELA, M. *La televisión criolla*. Buenos Aires: Edhasa, 2005. ISBN: 9509009415.
- WILLIAMS, R. *Television: Technology and Cultural Form*. Londres: Fontana, 1974. ISBN: 0006335713.